

“Veel mensen willen iets voor een ander doen”

We moeten én gaan naar een samenleving waarin iedereen mee doet. Dat is althans de inzet van Erik Dannenberg, adviseur op het gebied van samenlevingsvraagstukken en hoofdspreker op de Inspiratiedag.

Erbij horen, er toe doen en mee doen, dat is de kant die we in de samenleving nu op gaan, zegt Erik Dannenberg. In vaktaal heet 't het inclusiemodel. “Niet meer alle ‘gelijkbeperkten’ bij elkaar in één huis, maar juist door elkaar heen. Weg van het ‘doelgroep denken’ en slimme combinaties maken van bijvoorbeeld mensen met dementie en mensen met een lichte verstandelijke beperking.” En dan hoeft het niet allemaal met professionele zorg. “Natuurlijk is er een groep waar we een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor hebben, maar dat is een kleine groep. Er zijn

heel veel mensen die iets voor een ander kunnen en willen doen. We moeten daarvoor een beroep doen op ieders sterke kant en niet kijken naar wat iemand niet kan, zoals we dat jaren gedaan hebben.” Eigenlijk, zegt hij, is het ook heel gezond om mensen een rol te laten vervullen. “Niets is immers zo erg als elke dag 's ochtends uit je bed komen en niets te doen hebben.”

Erik Dannenberg ziet veel relationele eenzaamheid in de samenleving; een gebrek aan contacten met de mensen om je heen. Voor een deel is dat op te lossen door de samenleving op deze andere manier in te richten, denkt hij. “Het moet weer gewoon worden dat we naar elkaar omzien.” Tegelijkertijd is hij er zich van bewust dat de diepe eenzaamheid in je ziel, door het verlies van dierbaren, er niet mee wordt voorkomen. “Dat is één van de uitdagingen waar we in ons leven mee moeten leren omgaan. Maar ook dan is het belangrijk om telkens weer nieuwe verbindingen aan te gaan.”

Verleerd om voor elkaar te zorgen

We zijn in de afgelopen vijftig jaar verleerd om voor elkaar te zorgen, zegt Erik Dannenberg, en dat komt door een aantal grote demografische ontwikkelingen. “De welvaart groeide, gezinnen werden kleiner, kinderen woonden verder weg, de arbeidsparticipatie van vrouwen nam toe en ook de komst van de AWBZ heeft veel invloed gehad. We raakten er aan gewend dat zorginstellingen de zorg overnamen als we het zelf niet meer konden.” Een voedingsbodem voor het risico op eenzaamheid, zegt hij. Dat het nu mede onder druk van de onhoudbare zorgkosten weer gaat veranderen, biedt dus volop kansen.

Vooruitgang

Moeten we dan terug naar vroeger? Nee, zegt Erik Dannenberg, “we moeten altijd vooruit en daarbij ook gebruik maken van de technologische ontwikkelingen.” Hij noemt zijn moeder. Ze was 86, halfzijdig verlamd en kon door artrose de krant niet meer omslaan. Een iPad bracht uitkomst. “Ze las de krant weer, ontving foto's van ons en als ze op pad wilde, keek ze eerst even op de weerapp of het droog bleef. Ze deed weer mee.”

Ongetwijfeld noemt hij een voorbeeld als dit ook tijdens zijn lezing. Dan gaat het uiteraard niet om de techniek, maar om de rol die het kan spelen bij het aangaan van verbindingen. “Het is heel belangrijk dat ouderen daaraan kunnen deelnemen.”